

ΕΟΚ

ΟΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΛΗΡΙΓΚ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Τό μέλλον των εμπορικών μας σχέσεων με τις ανατολικές χώρες μετά την ένταξη στην ΕΟΚ

Στις συνομιλίες που είχε ο υπουργός Συντονισμού κ. Π. Παπαληγούρας στο Βουκουρέστι και σ' αυτές που θα έχη από μεθαύριο στο Βελιγράδι δεσπόζει το θέμα της προσεχούς εντάξεως της Ελλάδος στην ΕΟΚ. Πρόκειται για μια αποφασιστικής σημασίας ποιοτική μεταβολή, η οποία αλλάζει άρδην τις συνθήκες και τους όρους διεξαγωγής του εμπορίου μας με τις ανατολικές χώρες.

Από της υπογραφής της συνθήκης προσχωρήσεως της Ελλάδος στις ευρωπαϊκές κοινότητες, η χώρα μας θα ευθυγραμμίσει την εξωτερική εμπορική της πολιτική προς την κοινοτική και συνεπώς, ό,τι παραδοσιακό αντίσκει προς αυτήν θα πρέπει να καταργηθεί. Το πρώτο που πρέπει να αλλάξει είναι το σύστημα των διμερών συμφωνιστικών ανταλλαγών (κλήριγκ) που από το 1954 αποτελεί την μέθοδο με την οποία συναλλάσσεται η Ελλάδα με τις ανατολικές χώρες. «Ήδη με τη Γιουγκοσλαβία καταργήθη το κλήριγκ.

Το σύστημα του κλήριγκ αποτελεί μία παρέκκλιση από τον ορθόδοξο τρόπο συναλλαγών μιας ελεύθερης οικονομίας όπως η χώρα μας. Βέβαια στη μακρά περίοδο εφαρμογής του εξέφευκε αλλά και ικανοποίησε συγκεκριμένη ανάγκη που υπήρχαν εκτενέστερα και γενικά μπορούμε να πούμε ότι δοθήσε κι αυτό στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας. Δύο ήταν βασικά τα πλεονεκτήματα που εξασφάλισε για την Ελλάδα το διμερές σύστημα συναλλαγών.

Πρώτον επιτεύχθηκε η διάθεση προϊόντων που δεν θα μπορούσαν να διοχετευθούν στη δυτική αγορά με τους ίδιους όρους.

Δεύτερον, η ικανοποιητική ανάπτυξη των ανταλλαγών μας με τις ανατολικές χώρες. Λόγω της διαφοράς των οικονομικών συστημάτων αν δεν υπήρχε το κλήριγκ που έχει έναν αυτόματο εξισορροπητικό χαρακτήρα είναι αμφίβολο αν το εμπόριο μας με τον σοσιαλιστικό κόσμο θα έκινε στα σημερινά επίπεδα.

Τα τελευταία χρόνια όμως άρχισαν να βαθαίνουν περισσότερο τα μειονεκτήματα του συστήματος. Και αυτά συνδέονται βασικά με το γεγονός ότι με την εύκολη διεξόδο που έδρισκαν όρισμένα παραδοσιακά αγροτικά μας προϊόντα προς τις ανατολικές χώρες, άτονουσαν τα αυτόνομα αγοραία κίνητρα αναδιάρθρωσεως της παραγωγής με στροφή προς προϊόντα με καλύτερες προοπτικές διαθέσεως στην εξωτερική αγορά. Η μεγάλη εξάρτηση από τις ανατολικές αγορές για τα παραδοσιακά προϊόντα παρεμπόδιζε την αναδιάρθρωση της αγροτικής μας οικονομίας τελικά, και την στροφή των αγροτών μας σε πιο προσοδοφόρες καλλιέργειες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν η παραγωγή πορτοκαλιών. Τα όμφαλοφώρα πορτοκαλιά δεν απορροφούνται σήμερα στη διεθνή αγορά. Οι παραγωγοί μας συνεχίζουν να τα καλλιεργούν γιατί τα αγοράζουν οι ανατολικοί, που στις προμήθειές τους δεν δαριάνει και πολύ η

ποιότητα. Στη Δύση δεν δγαζουμε παρά ελάχιστες ποσότητες. Από το σύνολο των εξαγωγών μας σε πορτοκαλιά τα 9)10 τα αγοράζουν μέχρι τελευταία οι ανατολικοί. Από πέρσι που άρχισαν να δγαίνουν στην αγορά πορτοκαλιά της ποικιλίας «νάβελς» τα πράγματα άλλαξαν. Τώρα πιά οι εξαγωγές μας προς τις δυτικές χώρες και κυρίως την ΕΟΚ άρχισαν να δελτιώνονται.

Ανάλογα προβλήματα άλλων

ΤΟΥ ΝΙΚ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ

στε είχαν και οι ανατολικές χώρες γι' αυτό και πολλές απ' αυτές που αϊσθάνονταν μεγαλύτερες δυνάμεις για να σταδιοδρομήσουν στη διεθνή αγορά είχαν ζητήσει κι αυτές να καταργηθεί το κλήριγκ.

Η ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ

Στις διαπραγματευτικές θέσεις για θέματα εμπορικής πολιτικής που υπέβαλε η ελληνική αντιπροσωπεία στη διάσκεψη αναπληρωτών υπουργών στις 31 'Ιανουαρίου στις Βρυξέλες, διαγράφονται οι εξής γραμμές πολιτικής έναντι των ανατολικών χωρών.

Πρώτον: Οι μακροπρόθεσμες εμπορικές συμφωνίες κλήριγκ, που υπέγραψε η Ελλάδα με τις

ανατολικές χώρες να ισχύουν μέχρι της προθεσμίας λήξεώς των. Στη θέση αυτή δεν υπάρχει κοινοτική αντίρρηση δεδομένου ότι η τελευταία ήμερομηνία λήξεως συμφωνίας είναι η 31.12.79 που τελειώνει η ελληνοπολωνική συμφωνία. Και για την ίδια περίπου εποχή υπολογίζεται η έναρξη ισχύος της συμφωνίας προσχωρήσεως της Ελλάδος στις ευρωπαϊκές κοινότητες.

Δεύτερον: Βασική αρχή στις διαπραγματεύσεις εντάξεως είναι το ελληνικό αίτημα να παραχωρηθεί στην Ελλάδα —όπως άλλωστε συνέβη και με τα τρία νέα μέλη της ΕΟΚ— πενταετής μεταβατική περίοδο προσαρμογής στο κοινοτικό κεκτημένο. Όσον αφορά τις συμφωνίες κλήριγκ με τις ανατολικές χώρες, η Ελλάδα ζητεί όπως εντός της πενταετούς αυτής μεταβατικής περιόδου της παρασχεθεί η δυνατότητα να παρατείνει την ισχύ των συμφωνιών αυτών μέχρι τρία χρόνια το πολύ.

Το ελληνικό αίτημα θεμελιώνεται στο γεγονός, ότι η εξάρτηση όρισμένων βασικών (κυρίως) πρωτογενών εξαγομένων προϊόντων από τις ανατολικές αγορές είναι υψηλή. Στόν πιο κάτω πίνακα εμφανίζονται τα ποσοστά εξαγωγών σε χώρες διμερούς εμπορίου σε σχέση με το σύνολο των εξαγωγών της χώρας στην τελευταία 10ετία:

	1965	1966	1969	1970	1974	1975
—Καπνός	23,5	22,2	18,8	24,5	17,9	21,1
—Βαμβάκι	84,5	80,0	87,0	60,8	86,8	69,4
—Σουλτανίνα	35,3	47,7	41,9	50,7	53,1	52,5
—Λάδι	73,2	41,0	8,1	57,6	58,9	36,4
—Ελιές	49,5	37,7	19,3	24,1	21,2	33,8
—Πορτοκαλιά	49,5	65,1	58,2	63,1	83,1	66,0
—Λεμόνια	69,1	83,7	72,8	73,9	87,5	72,2
—Δέρματα	73,4	66,1	59,0	77,5	76,3	51,3
—Βωξίτης	35,0	34,5	43,2	64,8	53,2	72,3
—Σιδηρόφυλλα	—	—	90,8	98,2	60,5	84,1

Όπως προκύπτει, λοιπόν, είναι αδύνατο από την μία στιγμή στην άλλη να υποκατασταθούν οι ανατολικές αγορές με άλλες. Η αιφνίδια αντικατάσταση των κλήριγκ θα προκαλέσει κλυδωνισμούς όχι μόνο στο εξαγωγικό μας εμπόριο, αλλά και επέκταση και στην παραγωγή και το εισόδημα των καλλιεργητών αυτών των προϊόντων. Είναι συνεπώς δίκαιο το ελληνικό αίτημα για μία σύντομη μεταβατική περίοδο αναπροσαρμογής και δεν εξηγούνται οι αντιρρήσεις που κατ' αρχήν διετύπωσε η Κοινότητα στη σχετική ελληνική πρόταση.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Σε εφαρμογή του άρθρου 113 της συμφωνίας της Ρώμης που προβλέπει ότι στο τέλος της μεταβατικής περιόδου (31.12.79) θα εγκαθιδρυθεί από τα κράτη — μέλη της Κοινότητας κοινή εμπορική πολιτική έναντι των τρίτων χωρών, άρχισαν ζυμώσεις για την διαμόρφωση μίας κοινής γραμμής στο εμπόριο ΕΟΚ και ΚΟΜΕΚΟΝ. Η αρμοδιότητα για την χάραξη της γραμμής αυτής ανήκει στην Επιτροπή, αλλά η αρχή αυτής δεν εφαρμόστηκε παρά μόνο από το 1975. Μέχρι τότε τα κράτη — μέλη για δίκους

τους λόγους το καθένα θα διατηρήσουν μία αυτονομία στις εμπορικές τους συναλλαγές με τις ανατολικές χώρες.

Τώρα όμως η ΕΟΚ διαμορφώνει την εμπορική της πολιτική με τις ανατολικές χώρες σαν σύνολο πιά και όχι σαν μεμονωμένα κράτη και η Επιτροπή που είναι υπεύθυνη καθορίζει με βάση τις ανάγκες των επί μέρους 9 χωρών ένα σύστημα ποσοστάσεων εισαγωγής και εξαγωγής προϊόντων, το οποίο και το κατανείμει στα κράτη — μέλη. Παρά τις αντιδράσεις της ΚΟΜΕΚΟΝ το σύστημα αυτό έχει άρχσει να εφαρμόζεται και θα συμπεριληφθούμε και εμείς σ' αυτό όταν θα γίνουμε το 10ο μέλος της Κοινότητας.

Ποιά θα είναι το μέλλον των εμπορικών μας σχέσεων με τις ανατολικές χώρες μετά την είσοδό μας στην ΕΟΚ; Για να δώσουμε μία απάντηση στο ερώτημα αυτό πρέπει να συνεκτιμήσουμε πρώτα τα εξής δεδομένα:

— «Ήδη τα τελευταία χρόνια που οι αρνητικές πλευρές του συστήματος κλήριγκ άρχισαν να γίνονται προσδιοριστικές των εξελίξεων, το εμπόριο μας με την περιοχή αυτή άτονουσε. Παρά την αύξησή του σε απόλυτους άρι-

θμούς ή συμμετοχή των εξαγωγών προς χώρες διμερούς εμπορίου στο σύνολο των εξαγωγών μας από 27,5% στην διετία 1965)1966 κατήλθε σε 23% στην διετία 1969)1970 για να φθάσει στο 15,2% στην διετία 1974)1975.

— «Η πραγματοποίηση των εκατέρωθεν συναλλαγών σε ελεύθερο συναλλάγμα θα δημιουργήσει προβλήματα δυνατότητας αγορών για τις ανατολικές χώρες, που μαστίζονται από την μόνιμη στενότητα συναλλάγματος, η οποία και γίνεται όξυνση συνεπείας της υποχρεώσεώς τους που περιορίζει τις δυνατότητές τους προσφυγής στην διεθνή κεφαλαιαγορά.

«Ετσι, μπορεί κανείς να πιθανολογήσει ότι σε μία πρώτη φάση θα υπάρξει μία συρρίκνωση του εμπορίου 'Ελλάδος και σοσιαλιστικών κρατών. Η φάση αυτή όμως δεν θα είναι μακρόχρονη. Υπάρχουν μονιμότεροι παράγοντες που τυπικά θα άδθουν προς τα άνω τις συναλλαγές και οι παράγοντες αυτοί είναι συνδεδεμένοι:

Πρώτον με την διακηρυγμένη θέληση της ελληνικής κυβέρνησεως να αναπτύξει τις σχέσεις της με την περιοχή. Δεύτερον, με την αντιπαθμιση των εμπορικών συμφωνιών, με οικονομικές και τεχνικές συμφωνίες, ιδιαίτερα με συνεργασίες στον βιομηχανικό τομέα που η εφαρμογή τους θα καταλήγει στην διακίνηση μεγαλύτερων ποσοτήτων αγαθών. Αλλωστε η ίδια η Κοινότητα είναι μία μεγάλη ελεύθερη αγορά που αναπτύσσει τις σχέσεις της με τον ανατολικό συνασπισμό.

ΝΕΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ

Εξελέγη ποιμπηφεί τακτικός καθηγητής στην έδρα της Δημοσίας Οικονομικής στην Ανωτάτη Βιομηχανική Σχολή Πειραιώς ο κ. Γεώργιος Δράκος, μέχρι σήμερα έκτακτος καθηγητής στην ίδια έδρα.

Ο κ. Δράκος ηλικίας 33 ετών είναι ο νεότερος καθηγητής όλων των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ίδρυμάτων της χώρας.

Η ΕΚΘΕΣΗ «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΛΛΑΣ»

Οι μεγαλύτερες βιομηχανικές μονάδες της χώρας και ιδιαίτερα οι πολεμικές βιομηχανίες συμμετέχουν στην έκθεση «Βιομηχανική Έλλάς 76 — 77» που εγκαινιάζεται αύριο —ώρα 7.30 μ.μ.— στο Ζάππειο Μέγαρο.

Σκοπός της έκθεσεως είναι η προβολή του ελληνικού βιομηχανικού δυναμικού εν όψει της εντάξεως της χώρας μας στην ΕΟΚ. Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής της Έκθεσεως είναι ο πρόεδρος του ΕΒΕΑ κ. Πανάγος και επίτιμος πρόεδρος ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Μαρινόπουλος.